



UNIwersytet
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Metody badań i interpretacji stanowisk archeologicznych (metody geoarcheologiczne i geofizyczne)

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia		Cykl dydaktyczny 2024/25
Specjalność -		Kod zajęć 19ARLS.21P.15858.24
Jednostka organizacyjna Wydział Archeologii		Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia drugiego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki		
Koordynator zajęć	Jakub Niebieszczanski	
Prowadzący zajęcia	Jakub Niebieszczanski, Jan Romaniszyn	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Laboratorium: 10, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 1

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Zapoznanie studentów z gamą metod nieinwazyjnych, opartych o geofizykę i ich wykorzystanie w archeologii.
C2	Zapoznanie studentów z gamą metod geoarcheologicznych opartych o wiercenia w archeologii.
C3	Przekazanie podstawowej wiedzy z zakresu wizualizacji i interpretacji wyników prospekcji magnetometrycznej i badaniach podatności magnetycznej osadów
C4	Przekazanie podstawowej wiedzy z zakresu wizualizacji i interpretacji wyników prospekcji georadarowej
C5	Uświadomienie studentom problemów dotyczących interpretacji wyników prospekcji magnetometrycznej i georadarowej w archeologii
C6	Uświadomienie studentom problemów dotyczących interpretacji wyników wierceń geoarcheologicznych

Wymagania wstępne

-Umiejętność pracy zespołowej w terenie

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Potrafi scharakteryzować metody geofizyczne stosowane w archeologii.	ARL_K2_W02, ARL_K2_W03, ARL_K2_W05, ARL_K2_W07, ARL_K2_W09	Kolokwium ustne
W2	Potrafi scharakteryzować metody wiertnicze stosowane w geoarcheologii	ARL_K2_W02, ARL_K2_W03, ARL_K2_W05, ARL_K2_W07, ARL_K2_W09	Kolokwium ustne
W3	Potrafi wskazać problemy związane z interpretacją wyników badań geofizycznych w archeologii	ARL_K2_W04, ARL_K2_W05, ARL_K2_W07, ARL_K2_W08	Kolokwium ustne
W4	Potrafi wskazać problemy związane z interpretacją wyników wierceń w geoarcheologii	ARL_K2_W04, ARL_K2_W05, ARL_K2_W07, ARL_K2_W08, ARL_K2_W09	Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi wykonać podstawową interpretację wyników prospekcji georadarowej.	ARL_K2_U01, ARL_K2_U02, ARL_K2_U05	Kolokwium ustne
U2	Potrafi wykonać podstawową interpretację wyników prospekcji magnetometrycznej.	ARL_K2_U01, ARL_K2_U02, ARL_K2_U05	Kolokwium ustne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U3	Potrafi wykonać podstawową interpretację wyników wierceń geoarcheologicznych	ARL_K2_U01, ARL_K2_U03, ARL_K2_U04, ARL_K2_U05	Kolokwium ustne
U4	Potrafi współdziałać w grupie podczas prac terenowych	ARL_K2_U13	Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Jest gotów do współdziałania opartego na interdyscyplinarnej wiedzy w rozwiązywaniu problemów praktycznych i poznawczych w trakcie prac terenowych	ARL_K2_K02	Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Definicja badań nieinwazyjnych w archeologii, które bazują na metodach geofizycznych	W1	Laboratorium
2.	Definicja badań nieinwazyjnych w archeologii, które bazują na metodach wierceń geoarcheologicznych	W2	Laboratorium
3.	Metoda Magnetometryczna, georadarowa i badania podatności magnetycznej - charakterystyka i zastosowanie	W1, W3, U1, U2	Laboratorium
4.	Metody wiercnicze w archeologii - charakterystyka i zastosowanie	W2, W4, U3	Laboratorium
5.	Magnetometria, georadar, podatność magnetyczna i wiercenia w praktyce	U1, U2, U3, U4, K1	Laboratorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Laboratorium	Dyskusja, Metoda laboratoryjna, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Metoda warsztatowa, Plener

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Laboratorium	Zaliczenie polega na kolokwium ustnym, podczas którego student/ka ma wykazać się <u>wiedzą</u> nabytą podczas zajęć. W celu uzyskania pozytywnej oceny, student/ka musi wykazać się pogłębioną znajomością treści omawianych na zajęciach. Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się minimum 90% dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się minimum 80% dobry (db; 4,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się minimum 70% dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się minimum 60% dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się minimum 50% niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się

Literatura

Obowiązkowa

1. Misiewicz K., 2007 Geofizyka archeologiczna. Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa.
2. Herbich T., 2015 Magnetic prospecting in archaeological research: a historical outline, Archeologia Polona, vol. 53.
3. Canti M., Meddens F. 1998 Mechanical coring as an aid to archaeological projects. Journal of Field Archaeology, 25, 97 – 105. DOI: 10.1179/jfa.1998.25.1.97

Dodatkowa

1. Shotyk W., Noernberg T. 2020 Sampling, handling, and preparation of peat cores from bogs: review of recent progress and perspectives for trace element research. Canadian Journal of Soil Science, 100, 363 – 380. DOI: 10.1139/cjss-2019-0160
2. Stein J. 1986 Coring archaeological sites. American Antiquity, 51 (3), 505-527

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Laboratorium	10
Czytanie wskazanej literatury	10
Przygotowanie do zaliczenia	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 25
Liczba punktów ECTS	ECTS 1

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ARL_K2_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stosowania w praktyce badawczej współdziałania opartego na interdyscyplinarnej wiedzy w rozwiązywaniu problemów praktycznych i poznawczych
ARL_K2_U01	Absolwent/ka potrafi samodzielnie wyszukiwać, gromadzić, analizować, oceniać, selekcjonować i integrować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł oraz formułować na tej podstawie krytyczne sądy na gruncie archeologii
ARL_K2_U02	Absolwent/ka potrafi samodzielnie stosować i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie: analizy prac innych autorów, tworzenia syntez różnych idei i poglądów, doboru metod i konstruowania narzędzi badawczych, które mają pozwolić na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów w zakresie archeologii połączone z ich opracowaniem i prezentacją
ARL_K2_U03	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę archeologiczną i poszerzać umiejętności badawcze oraz podejmować autonomiczne działania zmierzające do rozwijania zdolności i kierowania własną karierą zawodową
ARL_K2_U04	Absolwent/ka potrafi samodzielnie integrować wiedzę z różnych dziedzin archeologii oraz zastosować ją w różnych sytuacjach
ARL_K2_U05	Absolwent/ka potrafi samodzielnie przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych rodzajów źródeł archeologicznych (np. artefakty, ekofakty) stosując oryginalne podejścia, uwzględniające nowe osiągnięcia archeologii w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym
ARL_K2_U13	Absolwent/ka potrafi kierować pracą w grupach oraz współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych
ARL_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym szczegółową terminologię archeologii
ARL_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym teorię, metodologię i metody badawcze z zakresu archeologii
ARL_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym wiedzę archeologiczną prowadzącą do specjalizacji w obszarach badawczych archeologii pradziejowej i średniowiecznej, orientalnej i antycznej, a także dziedzictwa archeologicznego
ARL_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym powiązania archeologii z innymi dyscyplinami z obszaru nauk humanistycznych, społecznych, przyrodniczych i ścisłych, pozwalające na integrowanie perspektyw badawczych właściwych dla badań interdyscyplinarnych
ARL_K2_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym metody analizy i interpretacji różnych wytworów kulturowych (artefaktów i ekofaktów) oraz minionych procesów wypracowane w ramach wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych archeologii i prehistorii
ARL_K2_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym metody gromadzenia archeologicznych zasobów źródłowych, zarządzania nimi i przetwarzania za pomocą dostępnych technik badawczych
ARL_K2_W09	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu pogłębionym zakres prac naukowo-technicznych realizowanych w trakcie terenowych badań archeologicznych i informacje dotyczące samodzielnego nimi kierowania